

Ulrika Larsen- Redovisning av resebidrag dans, 15 000 kr.

Besök av IGNITE! Festival of Contemporary Dance i New Delhi, Attakkalari India Biennial 2015 i Bangalore, samt turné med Devika Dance Theatre i New Delhi den 30/12-16/2 2015.

Turné med Devika Dance Theatre i YAA DEVI India 3-10 januari 2015, New Delhi

Bilder: [https://www.facebook.com/media/set/?set=a.](https://www.facebook.com/media/set/?set=a.898587786858462.1073741827.314304595286787&type=1)

[898587786858462.1073741827.314304595286787&type=1](https://www.facebook.com/media/set/?set=a.898587786858462.1073741827.314304595286787&type=1)

Efter att ha beviljats resebidrag för att besöka Ignite! Festival of Contemporary Dance i New Delhi och Attakkalari India Biennial i Bangalore under en reseperiod mellan den 11 januari till den 16 februari 2015 fick jag en förfrågan om att dansa med det brittiska kompaniet Devika Dance Theatre under en turné i Indien som skulle vara mellan 28/12 2014 -15/1 2015. Jag rådgjorde med Konstnärsnämnden om jag kunde dela upp resa på två perioder och då täcka in både turnén och de båda festivalerna. Jag fick bifall på denna förfrågan och reste till New Delhi den 30 januari 2015 för att repetera in föreställningen Yaa Devi India med Devika Dance Theatre. Föreställningen spelades i New Delhi den 3/1 på ICCR Azad Bhavan, den 4/1 på Karnataka Sanga Bhavan och 10/1 i Bahai Lotus Temple för en entusiastisk publik. Teamet bestod av 7 dansare från Brasilien, England, Indien och Sverige. Den 4/1 filmades föreställningen av Doodarshan, en nationell tv kanal, som även gjorde ett reportage och intervju med teamet som sändes i Good Evening India den 9/1: <https://www.youtube.com/watch?v=hBVxfXbC-qg&feature=youtu.be>. Jag fick under turnén god kontakt med andra dansare, koreografer och producenter kopplade till Devika Dance Theatre.

Devika Rao som är konstnärlig i Devika Dance Theatre besökte Sverige i september 2013 för att träffa mig för ett presentationsmöte om det omfattande internationella projektet Yaa Devi och för att dansa Kuchipudi och Yakshagana under Stockholms Sangeet Conference på Södra Teatern och på Incredible India festivalen i Uppsala. Genom Farhang förenings plattform för dans, Movement in exile, koreograferade jag ett utkast på 20 min som ett första led i den svenska versionen av Yaa Devi, Rushing through my veins, för 4 dansare och 4 musiker på Södra Teaterns stora scen den 29/9 2014. Det var därför väldigt roligt att vara en del av Yaa Devi India i vilken jag även koreograferade korta partier för mig och Edith Humble från Sverige. Projektet Yaa Devi är tänkt att presenteras i Indien i sin helhet om ca två år med de olika ländernas färdigställda bidrag.

I samband med Yaa Devi turnén blev jag inbjuden till Santosh Nairs studio i södra Delhi för att se en kostymrepetition av den nya produktionen *The mystical forest* <http://www.sadhya.com/the-mystical-forest.html> med hans kompani Sadhya. Santosh Nair kommer ursprungligen från Kathakali tradition och har sedan utbildat sig i Mayurbhanj Chhau för att sedan länge arbeta gränsöverskridande med en form av samtida dans med olika kompanier. Efter repetitionen berättade Santosh om sitt arbetssätt som bygger på samskapande eftersom hans kompanimedlemmar alla har olika dans- och kampsportbakgrunder. Jag kunde även samtala med kompanimedlemmarna.

"Made in Bangladesh" by Helena Waldmann

IGNITE! Festival of Contemporary Dance 11-18 januari i New Delhi, Indien

<http://ignitedancefestival.com>

Den 11/1 mjukstartade den åtta dagar långa IGNITE! festivalen med site specifics på gatorna ute i staden. IGNITE! arrangerades för tredje gången av Gati Dance Forum i samarbete med Sangeet Natak Academy, Goethe Institute och Norska ambassaden. IGNITE! 2015 fokuserade på frågor som vad samtida betyder och står för i dansen. Festivalprogrammets uppgift var att destabilisera rådande föreställningar om det samtida genom att inbjuda publiken att uppleva och få nya perspektiv på dans med rötter i Indien, antingen genom sitt innehåll eller sin kontext. Vart vänder vi oss i sökandet efter det samtida och vad innebär samtida dans? Festivalen innehöll en tredagarskonferens, föreställningar, seminarier, dansfilm, diskussioner och workshops. Varje presentation under festivalen har uppkommit i skärningspunkten mellan delade frågor om innehållets form och mening och en personlig konstnärlig resa. Som deltagare i konferensen, workshopar och i publiken inbjöds vi att vara delaktiga i ovan brännande frågeställningar och jag upplevde en stark generositet och tillåtande stämning i rummen. Det uppstod verkligen både diskussioner och reflekterande stunder och festivalteamet gjorde allt för att sammaföra, utmana och guida oss i programmet från början till slut. Dagarna var väl planerade och sammanhållna med inlagda pauser och luncher på plats så att det var lätt att delta i det mesta under de långa dagarna. Detta ledde till att festivalbesökarna fick

god kontakt med varandra och kunde nätverka på ett bra sätt vilket var en stor behållning för mig som koreograf, dansare med ena foten i klassisk indisk dans och andra i samtida scenkonst.

Mellan 13-15/1 deltog jag i konferensen *Joining the dots: Points of shift, Pause, Discontinuity or Rapture*. Intentionen var att sammanföra intresserade och professionella utövare över gränserna för form, genre och regioner för att få inblick i hur vi skapar dans idag och varför vi gör det. De deltagande i panelerna var väletablerade koreografer, regissörer och performers så som Maya Krishna Rao som kommer mer från sydindisk teater tradition. Hon gav oss en inblick i sin tanke värld och konstnärliga processer som tog avstamp i små objekt som filmades och fotades och fick helt ny innebörd i hennes intima iscensättningar. Se: <http://mayakrishnarao.blogspot.se>

Torsdagen innehöll bland annat en mycket intressant paneldiskussion kring ämnet institution kontra frilans inom både klassisk och samtida dans mellan Jayachandran Palazhy (konstnärlig ledare för Attakkalari Centre for Movements art i Bangalore), Leela Samson (styrelsemedlem i Sangeet Natak Academy), Parwati Dutta (konstnärlig ledare för dansinstitutet Mahagami i Aurangabad) modererad av Sadanand Menon (kulturell redaktör, föreläsare och ljusdesigner).

Paus under konferensen *Joining the dots: Points of shift, Pause, Discontinuity or Rapture*

Ett övervägande intressant ämne var unga koreografers egna berättelser om sina val och konstnärliga resor sedan de av olika skäl frångått en traditionell eller klassisk dansarkarriär. Konferensen uppmuntrade till och erbjöd gått om utrymme för deltagarna att träffas och diskutera tillsammans utifrån konferensens huvudteman. Även lecture demonstrations av koreografer och deras metoder samt flera parallella valbara workshopar ingick under de tre dagarna.

De sista tre dagarna av festivalen innehöll masterklasser, workshopar, work-in-progress sharings, site specifics, dansfilmvisning och 3-5 olika föreställningar varje kväll på både stora som mindre scener beroende på föreställningens behov och karaktär. Det var möjligt att till fots förflytta sig

mellan scenerna för att se allt. Under veckan träffade och pratade jag med skribenter, koreografer, dansare, arrangörer och allmänt dansintresserade från hela Indien och även många andra länder. Några av de personer jag planerar att eller redan har kontaktat för samarbete eller utbyte med framöver är Isabel Putinja- skribent och arrangör numera bosatt i Kroatien, Manuela Benini- dansare, koreograf och producent mestadels baserad i London, Maya Krishna Rao- skådespelare och performer baserad i Delhi, Anne Dietrich- dansare och koreograf baserad i Dresden samt Gati Dance Forum som arrangerar IGNITE! festivalen och curerar samtalen och seminarierna.

"Parallel" by Rajan Rathore

Några reflektioner kring IGNITE! festival of contemporary dance

Festivalen visade både soloverk av unga och eller banbrytande koreografer och större kompanier av både indiska och internationella koreografer. Jag upplevde tre tydliga och intressanta riktningar i det festivalen valt att visa:

1 Ett utbrytande ur den patriarkala normen och den traditionella estetiska synen på kvinnan. Flera exempel på detta är de många expressiva unga kvinnliga soloister som tar plats och vågar visa sina mest obekväma sidor och berättar historier de själva tycker är viktiga. Flera av dessa koreografer hade chans att berätta om sitt arbete och sina verk tidigare under festivalen. Jag tänker främst på *Traitriot* av/med Venuri Perera (Sri Lanka), *According to official sources* av/med Mirra (Indien) och *Super ruwaxi: origins* av/med Post Natyam Collective (transnationellt kompani) och *Parallel* av Rajan Rathore (Indien). Denna riktning uttryckte sig också genom manliga dansare och koreografer som vågar visa "feminina" sidor på olika sätt. De gör också kommentarer till queerkultur och homofobin i ett traditionellt patriarkaliskt samhälle som det indiska. Det främsta exemplet är nog *Frenemies* av Navtej Singh Johar (Indien) som i en duett med Lokesh Bharadwaj synliggör tempeldansarens eller en ung pigas hat- kärleksförhållande till sin situation som å ena sidan upphöjd älskarinna och å andra sidan som underordnad hjälpreda i hemmet. Vad gör detta typ av förhållande med kroppen och med själen? Ett annat exempel som tar upp queerkultur är *Softmachine: Surjit and Rianto* av Choy Ka Fai (Singapore/Indien/Indonesien).

2 Drift med sin egen och västerlandets syn på vad som är samtida dans, traditionell indisk dans och samtida indisk dans. Ofta framställs föreställningen i satirisk och humoristisk form och inte sällan med ironisk självdistans. En lekfull och befriande drift med kända koreografers stil som Pina Bausch, Martha Graham och Merce Cunningham som alla till stor del bidragit till normen för samtida dans i Indien om man vill komma vidare och inte enbart stanna i den indiska kontexten. Istället riskerar man att "fastna" i äldre västerländska mönster. Här upplever jag ett engagemang

mot den påtvingade förtäckta välviljan från väst att få se de exotiska mönster och teman som ofta tillskrivs indiska eller asiatiska koreografer. En projektion av västs på indisk dans att vara på ett visst sätt. Nu märks koreografer som ser bortom Bausch och Cunningham för att kunna uttrycka sitt helt egna konstnärsskap på många varierande sätt. Exempelvis *Talkative dancer* av/med Sumeet Nagdev (Indien), *Softmachine: Surjit and Riando* av Choy Ka Fai (Singapore/Indien/Indonesien) och *Wall dancing* av Padmini Chettur (Indien).

"According to official sources.." by Mirra

Även svenska Rani Nair bidrog med sitt verk, *Future Memory*, till IGNITE!. Verket hyllar knappast dansaren och legenden Lilavati Häger av vilken Rani fått ärva koreografin Dixit Dominus. Istället upplever jag en varm kommentar till hur samhället i Sverige på 60-70 talet mottog Lilavatis dans med öppna armar och vad det kan ha berott på. En observation jag gjorde utifrån min erfarenhet som lika delar svensk dansare/koreograf och indisk dansare var att Ranis föreställning togs emot med väldigt delade meningar av den indiska publiken. Hennes kritiska framställning av Lilavatis lite självpåtagna stjärnstatus (säkert upptrissat ytterligare av hennes man och mentor Bengt Häger) genererade i intressanta reaktioner. Rani satt på tv apparaten som visade Lilavatis solo mellan hennes ben och att hon samtidigt pratade om detaljer i solot ovanpå tv:n på ett nästintill arrogant sätt. I en kultur där äldre människor och lärare nästan har gudomlig status upplevdes Ranis hållning till Lilavati av vissa som en respektlöshet och dominans som gränsade till det otillåtna. En ung indisk man kom fram efteråt och ställde frågor kring det han inte tyckte var okej att framställa. Kanske gick inte hela bakgrunden fram till publiken i Delhi som inte kan känna till historien om Lilavati i Sverige? Indisk samtida publik har ännu inte riktigt samma toleranströskel som den västerländska men det är nog främst den äldre generationen och en mindre framförallt dansvan publik jag tänker på. Jag blev iallafall imponerad av att den unga mannen gick fram för att prata och ställa frågor om sina tankar vilket visar på en vilja av att vara öppen och försöka förstå intentionen.

3 Om det visades många intressanta mindre produktioner och koreografier så fanns det även plats för en tredje riktning jag tyckte mig se under festivalen. Här fanns framställningen av ”Den sköna starka akrobatiska manliga danskroppen som klarar alla höga språng, virtuos akrobatisk flying low teknik i rasande tempo och med en helst ickevärldslig intention i dramaturgin. I dessa verk har de kvinnliga dansarna tyvärr inte mycket plats. Stundtals fanns här andlöst vackra moment,

medryckande i sin virtuositet, men efter en längre stund ofta platt och tillslut ointressant för mig. Exempel är *Scrambled eggs... or sunny side up* av Terence Lewis (Indien) och *Inner images* av Santosh Nair (Indien).

Utöver uttrycken genom de föreställningar som valts ut av festivalteamet gjordes under IGNITE! en stor satsning på att lyfta upp dansarens och koreografens vilja att uttrycka sig verbalt reflexivt och intellektuellt om sin dans. Att skriva om sin dans. Detta var en tema i både IGNITE! och Attakkalari India Biennial. Under de diskussioner som uppstod i seminarier och workshopar vilar en rest kvar av att flera manliga dansare tar stor plats och inte lämnar över ordet fast de egentligen inte har mer att säga än upprepningar medan de kvinnliga tålmodigt och med visst överseende ser det ske med en slags systerlig medvetenhet om könsmakt, könsidentitet och dess uttryck i alla rum. Detta var tydligast i workshopar och diskussioner som saknade en moderator som kunde fördela tiden.

Attakkalari India Biennial 6-15 februari i Bangalore

<http://attakkalaribiennial.org>

Mellan den 19/1 och den 5/2 var jag tillbaka i Sverige för två föreställningar genom Kultur i Vården. Därefter reste jag direkt till Bangalore för att delta i nästa festival. Jag hade turen att få hjälp av en vän med boende på ett guest house med frukost och möjlighet att träna i rummet på morgnarna. Till skillnad från IGNITE! i New Delhi var Attakkalari India Biennial i Bangalore knepigare att ta sig runt i på egen hand utan autoricksha eller taxi då avstånden mellan spelplatserna var långa och trafiken i Bangalore stundtals horribel. Tunnelbanan är till skillnad från i Delhi inte så utbyggd ännu. Ibland kunde det ta över 90 min att ta sig till en spelplats/scen och föreställningarna visades på olika ställen varje dag vilket gjorde det svårare att följa allt. Jag lyckades dock se de allra flesta föreställningarna med danskompanier från Sydkorea, Tyskland, Kina, Indien, Frankrike, Storbritannien, Nederländerna, Nya Zeeland, Spanien och Schweiz.

FACETS på Alliance Francaise under Attakkalari India Biennial

Två stora satsningar på ung självständig koreografi

Utöver de mycket varierande föreställningarna på kvällarna följde jag presentationerna av deltagarna i det internationella residensprogrammet FACETS. För tredje gången erbjöds FACETS med en open call dansare och koreografer från mestadels Sydasien att med hjälp av mentorer göra ett nytt koreografiskt verk utifrån en egen idé. Deltagarna fick under en månad arbeta tillsammans med en koreograf, en ljud- och ljuddesigner, en dramaturg, och en scenograf samt sin särskilda mentor för att skapa sina verk som visades upp under två dagar på India Biennal för en alltid lika fullsatt salong på Alliance Francaise (en viktig samarbetspartner). FACETS är inte bara en satsning på unga koreografer utan även på att bygga vidare på en levande diskurs om samtida dans och på att bygga en insatt publik. De unga koreograferna kom ifrån Skottland, Indien, Australien, Sydkorea och Sri Lanka.

PLATFORM 15 är ännu en satsning att föra fram frilansande koreografer från Sydasien. Här har man bjudit in och valt ut unga koreografer på väg att etablera sig med varsitt verk. Även dessa föreställningar visades på Alliance Francaise under två dagar och varje dag avslutades med ett publiksamtal med koreograferna och en moderator. Två av koreograferna, Mirra och Revantha Sarabhai, hade mycket intressanta och vitt skilda ingångar i sitt arbete med samtida dans och performance. Då Mirra kommer från en träning i mestadels samtida tekniker och indisk kampsport, Kalarippayattu, på Attakkalari Centre for Movements Arts härstammar Revanthas koreografi mer ur en klassisk indisk danstradition som har på ett personligt och mycket finurligt sätt lyckas sätta in i en samtida kontext.

Under biennalen gavs en längre workshop i att skriva om dans, LIGAMENT writing on dance, och några masterklasser/workshopar. Jag gick på en av workshoparna med Nicole Beutler från Nederländerna men de övriga var inte så intressanta för mig då de endast bestod av träning i samtida dans.

Pattern & Variable av Bereishit dance company (Sydkorea)

Helhetsintrycket av Attakkalari India Biennal i jämförelse med IGNITE var den mycket professionella och internationella aspekten och en genomgående mycket hög kvalitet på föreställningarna som både imponerade och inspirerade. Däremot upplevde jag IGNITE! som snäppet intressantare eftersom den på ett helt annat sätt uppmuntrade till och faciliterade möten mellan koreografer, dansare, skribenter, föreläsare och arrangörer. Alla var på IGNITE! inbjudna till och mer delaktiga i allt som skedde om man bara anmälde sig eller var på plats i tid för att delta. var jag mer delaktig i samtal och diskussioner, lärde känna fler kontakter under gemensamma teapausor och luncher under konferensen samt fick större inblick i koreografernas olika arbetssätt och tankar än på Attakkalari India Biennal. På biennalen kändes det mer uppdelat i en VIP publik och en allmän danspublik utan samma spännande möten dem emellan som på IGNITE!. Biljetterna var dyrare och det var svårare att ta sig mellan spelplatserna. Däremot var det oerhört givande och

intressant att besöka båda festivalerna med kort mellanrum och verkligen få insyn i vad som händer inom samtida dans i Indien och Sydasien även om det var IGNITE! som mer konkret behandlade just ämnet samtida dans med rötter i indisk klassisk dans eller i indisk kontext.

Under de knappa två veckor jag var i Bangalore sökte jag upp och tog under några dagar lektioner av Sarita Mishra som undervisar i odissi på avancerad nivå samt i kalarippayattu (syndisk kampsport) samt ett par yogalektioner på en yogaskola i närheten av mitt boende i Indira Nagar. Jag diskuterar nu med Farhang och Moa Danielson möjligheten att ta hit Sarita Mishra under Stockholm Sangeet Conference i oktober 2015 för att ge föreställningar i odissi och undervisa i både odissi och kalarippayattu. Kanske kommer vi också att bjuda hit mohiniattamdansaren Anne Dietrich och samtida/bharata natyamdansaren Revantha Sarabhai i år eller till nästa års Stockholm Sangeet Conference.

Ekonomisk redovisning med budgetutfall

Eftersom jag erbjöds ett gage om 1000 GBP (vilket motsvarade 12.576 i SEK) för föreställningarna med Yaa Devi inklusive flygresor till och från Delhi kunde jag tillsammans med resebidraget från Konstnärsnämnden dela upp min resa på två. Turnén med Devika Dance Theatre krävde ju att jag var borta ett par veckor längre än planerat. Jag fick bifall av Konstnärsnämnden att göra detta och jag lyckades faktiskt täcka in båda festivalerna och turnén inom denna budget samt få en ökad lön för föreställningarna. Devika Dance Theatre stod för lokala resor, mat och logikostnader mellan den 30/12 -15/1. Gati Dance Forum stod för lunch och kaffe/te under de tre konferensdagarna på IGNITE!

Intäkter

Konstnärsnämnden	15 000
Devika Dance Theatre arvode	12 576
Summa	27 576

Kostnader

Flygresor Stockholm- Delhi ToR	5400
Flygresor Stockholm Bangalore	5438
Visum och flygbuss och taxi	1444
Hotell i Delhi, 2 nätter	120
Guest house i Bangalore	2100
Mat och lokala resor i Indien	1900
Workshop och biljetter till föreställningar under festivalerna	578
Summa	16980

Balans	10596
--------	-------

Ulrika Larsen

Koreograf, dansare och konstnärlig ledare för Odissi Dansproduktion, www.odissi.se

Konstnärlig ledare och producent för Movement in exile- Farhangs plattform för samtida dans
www.movementinexile.com